

רבי אבא אמר, עבדו את ה' ביראה – סוד הדבר הוא. עבדו את ה' ביראה, איזו יראה כאן? אלא כמו שבארנו, שכתוב (משלי א) יראת ה' ראשית דעת, וכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה'. יראת ה' – כך נקרא הקדוש ברוך הוא. רבי אלעזר אמר, עבדו את ה' ביראה – מי שרוצה לעשות עבודת אדונו, מאיזה מקום מתחיל, ובאיזה מקום יכונן את העבודה ליחד את שם רבונו? חזר ואמר, ביראה. ביראה היא הראשית, ממטה למעלה. (בא ראה, בני אהרן הרי בארנו, ויהי נתבאר הדבר).

בא ראה, מה כתוב כאן אחרי מות, ואחר כך – דבר אל אהרן אחיך וגו' בזאת יבא אהרן? אלא מכאן הראשית להזהיר את הפהנים, כל מי שצריכים להזהר בזאת הזו, וזוהי יראת ה'.

דבר אחר אחרי מות שני בני אהרן – רבי יוסי אמר, אחרי מות נדב ואביהוא היה צריך להיות! מה הטעם שני בני אהרן, והרי ידוע שהיו בניו? אלא כך שנה, שעד כאן לא עמדו ברשותם, אלא ברשות אביהם, ומשום כך – בקרבתם לפני ה' וימתו, שהם דחקו את השעה בחיי אביהם, והכל היה בשביל אותו חטא שעשו, שכתוב (במדבר ג) בהקריכם אש זרה. ששנינו, במקום אחד כתוב בהקריכם אש זרה, ובמקום אחד כתוב בקרבתם לפני ה'. וזה וגם זה היה, ומשום כך כתוב בני אהרן, וכתוב בקרבתם.

אמר רבי חייא, יום אחד הייתי הולך בדרך ללכת אל רבי שמעון ללמד ממנו פרשת הפסח. פגשתי בהר אחד, וראיתי בקיעים וחורים בסלע אחד ושני אנשים בו. עד שהייתי הולך, שמעתי קול האנשים הללו שהיו אומרים, (תהלים מח) שיר מזמור לבני קרח גדול ה' ומהלל מאד וגו'. מהו שיר מזמור? אלא כך שנו משמו של רבי שמעון, שיר שהוא כפול, שיר שהוא משבח משאר השירים, ועל שהוא משבח משאר השירים, פעמים נאמר בו שירה, וכן (שם צב) מזמור שיר ליום השבת. כמו כן שיר השירים אשר לשלמה, שירה למעלה משירה.

שיר מזמור, שירה של הקדוש ברוך הוא שמזמרים בני קרח (על) אותם שיושבים על פתח הגיהנם. ומי הם? אחיהם

שהם שיושבים בשערי הגיהנם. ועל כן השירה הזאת נאמרת ביום שני. קרבתי אליהם ואמרתי להם: מה עסקיכם במקום הזה? אמרו: סוחרים אנחנו, ושני ימים בשבוע אנו בדלים מהישוב ועוסקים בתורה, כי לא עוזבים אותנו בני אדם כל יום ויום. אמרתי: אשרי חלקכם.

עוד פתחו ואמרו, בכל זמן שצדיקים מסתלקים מן העולם, הדין מסתלק מן העולם, ומיתת הצדיקים מכפרת על חטאי הדור. ולכן פרשת בני אהרן קוראים אותה ביום הכפורים שתהיה כפרה על חטאי ישראל. אמר הקדוש ברוך הוא: התעסקו במיתת הצדיקים הללו, ויחשב לכם כאלו אתם מקריבים קרבנות ביום הזה לכפר עליכם. ששנינו, כל זמן שישאל יהיו בגלות ולא יקריבו קרבנות ביום הזה, ואת אותם שני שעירים לא יכולים להקריב, יהיה להם זכרון של שני בני אהרן, ויתכפר עליהם.

שָׁבָד לְמַדְתִּי, שכתוב (במדבר ג) ואלה שמות בני אהרן הכהנים וגו'. וכתוב, הבכור נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר. ואלעזר ואיתמר היה צריך להיות! מה זה אלעזר ואיתמר? אלא שקול היה אביהוא כשני אחיו, ונדב כמו כלם.

וַיֵּשׁ שְׁשׁוּנִים (את זה הפוך), הבכור נדב – זה לבדו, ואביהוא – לבדו, וכל אחד נחשב בעיניו כשניהם, כמו אלעזר ואיתמר. אבל נדב ואביהוא לבדם שקולים היו כנגד שבעים סנהדרין, שהיו משמשים לפני משה. ומשום כך מיתתם מכפרת על ישראל. ועל זה כתוב, (ויקרא י) ואחיהם כל בית ישראל יכפו את השרפה. ואמר רבי שמעון, הבכור נדב – כלומר, אותו שכל השבח והכבוד שלו (מה שמו). נדב ואביהוא, על אחת כמה וכמה, ששני אלה לא נמצאו כמוהם בישראל.

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן. רבי חזקיה פתח ואמר, (ישעיה כט) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם וגו'. פסוק זה הוא קשה. לכן כה אמר ה' אשר פדה את אברהם היה צריך להיות! מה זה כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם?

אֵלֶּי הָרִי פְּרִשׁוּהָ וְהָרִי נִתְבָּאֵר, שיעקב פדה את אברהם ודאי. שבאותה השעה שנפל בתוך אש הכשדים, דנו דינו (ס"ו ואמרו

לפני הקדוש ברוך הוא: בשביל מה זה ינצל? זכות אבות אין לו! אמר להם: שינצל בשביל בניו, שפך שנינו, הבן מזכה את האב). אמרו: הרי ישמעאל שיצא ממנו. אמר הקדוש ברוך הוא: הרי יצחק שיושיט צוארו על גבי המזבח. אמרו: הרי עשו שיצא ממנו. אמר: הרי יעקב שהוא כסא שלם וכל בניו שלמים לפני. אמרו: הרי ודאי בזכותו של זה ינצל אברהם. זהו שכתוב, אשר פדה את אברהם.

לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו כי בראותו ילדיו מעשה ידי בקרבו יקדישו שמי. מי הם ילדיו מעשה וגו'? אלא הם חנניה מישאל ועזריה שהפילו עצמם לתוך כבשן האש לקדש את שמו. לא עתה יבוש יעקב, מה עושה כאן יעקב? והרי כתוב (דניאל א) ויהי בהם מבני יהודה דניאל חנניה מישאל ועזריה. בני יהודה נקראו, ומשום כך לא עתה יבוש יהודה היתה צריך להיות, מה זה לא עתה יבוש יעקב?

אלא כך שנינו, בשעה הזו שנכתבו לפל באש, כל אחד הרים קולו ואמר אל כל אותם עמים ומלכים ושרים. חנניה אמר, (תהלים קיח) ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם ה' לי בעזרי ואני אראה בשנאי טוב לחסות בה' וגו'. מישאל פתח ואמר, (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' וגו' כי אתה אני נאם ה' להושיעך כי אעשה וגו'. באותה שעה ששמעו כלם את שם יעקב, תמהו וצחקו בליצנות. עזריה פתח ואמר, (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד.

זהו שכתוב, (ישעיה מד) זה יאמר לה' אני וגו'. זה יאמר לה' אני – זה חנניה. וזה יקרא בשם יעקב – זה מישאל. וזה יכתב ידו לה' ובשם ישראל יכנה – זה עזריה. באותה שעה כנס הקדוש ברוך הוא את הפמליא שלו, ואמר להם: באיזה דבור מאותם הדבורים שאמרו אלה השלשה אציל אותם? פתחו ואמרו, (תהלים סג) וידעו כי אתה שמה' לבדך עליון על כל הארץ.

באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא לכסא: כסא שלי, באיזה דבור מאותם הדבורים אציל את אותם הצדיקים? אמר לו: באותו הדבור שכלם צחקו עליו אציל אותם, לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו. כמו שעמד יעקב אצל אברהם באש, יקום עכשו אצל אלה. זהו שכתוב, כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב וגו'. מהבושה של הליצנות.

שְׁנֵינוּ, כָּל אוֹתָם שֶׁצָּחֲקוּ מֵהַדְּבֹר הַזֶּה, נִשְׂרְפוּ בְּאוֹתָהּ אֵשׁ, וְהָרַג אוֹתָם שְׁבִיב שֶׁל אֵשׁ. מַה הֲצִיל אֶת אֱלֹהִים? עַל שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְלִים לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִיַּחְדִּים שָׁמוּ כְּרֵאוּי, וְעַל שְׁמֵיחָדִים שָׁמוּ כְּרֵאוּי, נִצְלוּ מֵאוֹתָהּ אֵשׁ יוֹקֶדֶת.

שְׁנֵי בְּנֵי אֶהְרֵן הִקְרִיבוּ אֵשׁ זָרָה, שְׁלֹא יַחְדּוּ אֶל שָׁמוּ כְּרֵאוּי וּנְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כְּתוּב אַחֲרֵי מוֹת, וְכָתוּב וַיִּמָּתוּ. כִּיִּן שֶׁאָמַר אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אֶהְרֵן, לֹא יִדְעֵנוּ שֶׁהָרִי וַיִּמָּתוּ? אֲלֹא כִּף שְׁנֵינוּ, שְׁתֵּי מִיתוֹת הָיוּ, אַחַת לְפָנֵי ה', וְאַחַת שְׁלֹא הָיוּ לָהֶם בְּנִים. שְׁכַל מִי שֶׁלֹּא זוֹכֵה לְבָנִים, הוּא מֵת. מִשּׁוֹם כִּף, אַחֲרֵי מוֹת, וַיִּמָּתוּ.

רַבִּי אַבְבָּא אָמַר, מַה שֶׁכְּתוּב (במדבר ג) וַיִּמָּת נָדָב וַאֲבִיהוּא לְפָנֵי ה' בְּהַקְרִיבָם אֵשׁ זָרָה לְפָנֵי ה' בְּמִדְבַר סִינַי וּבָנִים לֹא הָיוּ לָהֶם וַיִּכְהֶן אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר. מַה זֶה לְגַבֵּי זֶה, שֶׁכְּתוּב וּבָנִים לֹא הָיוּ לָהֶם וַיִּכְהֶן אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר? אֲלֹא סוּד הַדְּבָר – זֶה שֶׁאִמְרָתִי, וַיִּמָּתוּ, שְׁלֹא הָיוּ לָהֶם בְּנִים. וְכֵן זֶה וְדָאֵי. אֲבָל לֹא כִּשְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם, אֵף עַל גַּב שְׁלֹא נִשְׂאוּ, שֶׁהָרִי אֵלּוּ לֹא מָתוּ אֲלֹא מִיַּת עֲצָמָם, אֲבָל מִיַּת נַפְשָׁם לֹא מָתוּ.

מִנִּין לָנוּ? שֶׁכְּתוּב (שמות ו) וְאֶלְעָזָר בֶּן אֶהְרֵן לָקַח לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאֵל לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת פִּינְחָס אֱלֹהֵי רָאשֵׁי אַבּוֹת הַלְוִיִּם לְמִשְׁפַּחְתָּם. אֱלֹהֵי, וְהָרִי פִּנְחָס לְבָדּוּ הָיָה, וְכָתוּב רָאשֵׁי אַבּוֹת הַלְוִיִּם. מִשּׁוֹם כִּף מָתוּ מִיַּת עֲצָמָם, וּמִיַּת נַפְשָׁם לֹא מָתוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאֵי מִשְׁמַע אֱלֹהֵי, וּמִשְׁמַע רָאשֵׁי.

וּמִשּׁוֹם כִּף כְּתוּב, (במדבר כה) פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהְרֵן הִכְהֵן, וְכָתוּב וּפִינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהְרֵן הִכְהֵן הָיָה כֹהֵן בְּיָמֵי הָהֵם. פִּנְחָס בֶּן אֶלְעָזָר הִכְהֵן הָיָה צָרִיף לְהִיּוֹת! אֲלֹא בְּכָל מְקוֹם שֶׁבָּא פִּנְחָס, בֶּן אֶהְרֵן הִכְהֵן כְּתוּב. וְאֶלְעָזָר לֹא כְּתוּב, אֲלֹא אֶלְעָזָר הִכְהֵן, שֶׁכְּתוּב (שם כז) וְלְפָנֵי אֶלְעָזָר הִכְהֵן. (שם לא) וַיֹּאמֶר אֶלְעָזָר הִכְהֵן וְגו'. וְעַל כֵּן מִיַּת עֲצָמָם מָתוּ, וּמִיַּת נַפְשָׁם לֹא מָתוּ.

וְשְׁנֵינוּ בְּסוּד הַמִּשְׁנָה, שְׁנֵים זֶג – פֶּן חָס. וְהָרִי נִתְבָּאָר, יו"ד קִטְנָה בֵּין אוֹתִיּוֹת פִּנְחָס, שֶׁהָרִי יו"ד כּוֹלֵלֶת שְׁנֵים כְּאֶחָד, וְזֶהוּ סוּד הַדְּבָר, וְזֶה נִתְבָּאָר.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאֵל אֶת אָבִיו וְאָמַר לוֹ, וְהָרִי שְׁנֵים הֵם וְשְׁנֵים הָיוּ, לָמָּה לֹא נִמְצְאוּ שְׁנֵים? אָמַר לוֹ, שְׁנֵי חֲצָאֵי גוּף הָיוּ, שֶׁהָרִי לֹא

נשאו, ומשום כך הם נכללו באחד, שכתוב ותלד לו את פינחס אלה ראשי וגו'.

וי"ד של פנחס לא נתן בה לחבר האותיות, אלא בשעה שקנא לקדוש ברוך הוא ובא לישר את העקם, שראה את אות הברית הקדושה הזו שהכניס זמרי לרשות אחרת, ובמה שהתעקם בראשונה התתקן כאן. בנכריה התעקמו בהתחלה, שכתוב בהקריבם אש זרה, וכאן בנכריה התתקנו, כמו שכתוב ובעל בת אל נכר. מה להלאה אש זרה, אף כאן גם אשה זרה.

מה נראה כאן? אלא בהתחלה הקריבו את הרחוקה, שכתוב בהקרבם אש זרה. אף כאן זמרי היה מקריב את הרחוקה, את שם המלך היה מקרב לרחוקה, מיד – (שם כה) וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה. כאן תקן את העקם שבראשונה, ואז נתנה יו"ד לשמו לחבר את האותיות כאחד והתבשר בשלום, שכתוב לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום. (בריתי ממש).

מה השלום כאן? אלא באותו הכתר חטאו בתחלה, באותו הכתר העירו קטטה בתחלה, ועכשו שתקן, כתוב הנני נתן לו את בריתי שלום, בריתי ממש תהיה עמו בשלום, ומשום כך נתנה יו"ד קטנה בשמו, שהרי היא מהאותיות הקטנות, להראות שהרי תקן מה שהתעקם בתחלה, והרי השלימה עמו. בא רבי אלעזר ונשק ידו ואמר, ברוך הרחמן ששאלתי דבר זה ולא אבד ממני.

שנינו, אמר רבי יוסי, ביום הכפורים הזה תקנו לקרא פרשה זו, לכפר על ישראל בגלות, בשביל זה סדר היום הזה כאן הסתדר, ומשום שמיתת בני אהרן מכפרת על ישראל.

מכאן למדנו, כל אותו בן אדם שיסורי רבוננו באים עליו – כפרת חטאיו הם. וכל מי שמצטער על יסורי הצדיקים, מעבירים חטאיהם מן העולם. ועל כן ביום הזה קוראים אחרי מות שני בני אהרן, שישמעו העם ויצטערו על אבדן הצדיקים, ויתכפרו להם חטאיהם. וכל מי שמצטער על אבדנם של הצדיקים או מוריד עליהם דמעות, הקדוש ברוך הוא מכריז עליו ואומר: (ישעיהו ו) וסר עונך וחסאתך תכפר. ולא עוד, אלא שלא ימותו בניו בימיו. ועליו כתוב, יראה זרע יאריך ימים וגו'.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֶהֱרֹן אָחִיךָ וְאֵל יִבְאָ בְעֵת עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו'. רבי שמעון פתח ואמר, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מְלֵא וְגו'. אמר רבי שמעון, תמהני על בני העולם, שְׁהָרִי אֵין לָהֶם עֵינַיִם לְרֹאוֹת וְלֵב לְהִשְׁגִּיחַ, וְלֹא יוֹדְעִים וְלֹא שָׁמִים לָבֶס לְהִסְתַּכֵּל עַל רְצוֹן רַבּוֹנָם, אֵיךְ יִשְׁנִים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים מִשְׁנָתָם טָרֵם יִבְאָ אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁחֲשַׁךְ וְאֶפְלָה יִכְסּוּ עֲלֵיהֶם, וְיִתְבַּע אוֹתוֹ בְּעַל הַפְּקֻדוֹן מֵהֶם חֲשָׁבוֹן.

וְהַכְּרוֹז בְּכָל יוֹם קוֹרֵא עֲלֵיהֶם, וְנִשְׁמָתָם מְעִידָה בָּהֶם בְּכָל יוֹם וְלִילָה, הַתּוֹרָה מְרִימָה קוֹלוֹת לְכָל עֶבֶר, מְכַרְיָזָה וְאוֹמְרַת: (משלי א) עַד מָתִי פְתִים תֵּאָהֱבוּ פְתִי. (שם ט) מִי פְתִי יִסֵּר הַנְּהָ חֶסֶר לֵב אֶמְרָה לוֹ לָכוּ לַחֲמוּ בְלַחֲמֵי וּשְׁתוּ בַיַּיִן מִסְכָּתִי. וְאֵין מִי שִׁירְפִין אֲזָנוֹ וְאֵין מִי שִׁיעִיר אֶת לִבּוֹ.

בֵּא רְאֵה, עֲתִידִים הַדּוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים שְׁיִבְאוּ שֶׁתִּשְׁכַּח תּוֹרָה מִבִּינֵיהֶם, וְחֲכָמֵי הַלֵּב יִתְפַּנְּסוּ לְמִקּוֹמָם (לְחֹדֶר קָדוֹשׁ), וְלֹא יִמְצֵא מִי שְׁסוּגֵר וּפּוֹתַח. אוֹי לְאוֹתוֹ הַדּוֹר! וּמִכָּאן וְהַלָּאָה לֹא יִהְיֶה דוֹר כְּמוֹ הַדּוֹר הַזֶּה, עַד הַדּוֹר שְׁיִבְאָ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְהַדְּעָה תִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם, שְׁכָתוֹב (ירמיה לא) כִּי כֹלֵם יִדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָּם.

בֵּא רְאֵה, כְּתוּב (בראשית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן. וְשָׁנִינוּ, מֵה שָׁמוּ שֶׁל אוֹתוֹ נִהְרָ? בְּאַרְנוֹ שְׁשָׁמוּ יוֹבֵל, שְׁכָתוֹב (ירמיה טז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשָׁיו. וּבִסְפָרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבֵא: חַיִּים שָׁמוּ, שְׁמִשָּׁם יוֹצְאִים חַיִּים לְעוֹלָם, וְהֵם נִקְרָאִים חַיֵּי הַמֶּלֶךְ. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, אוֹתוֹ עֵץ גְּדוֹל וְחֻזַּק שָׁבוּ יֵשׁ מְזוֹן לְכָל נִקְרָא עֵץ הַחַיִּים. הָאֵילָן שֶׁנִּטְעַע שְׂרָשָׁיו בְּאוֹתָם הַחַיִּים, וְהַכֹּל הוּא נָאָה.

וְשָׁנִינוּ, אוֹתוֹ הַנְּהָר הוֹצִיא נְחָלִים עֲמָקִים בְּשִׁמְן הַמְּשָׁחָה, לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְלְהַרְוֹת עֵצִים וּנְטִיעוֹת, שְׁכָתוֹב (תהלים קד) יִשְׁבְּעוּ עֵצֵי ה' אֲרָזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע. וְאוֹתָם הַנְּחָלִים שׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים וּמִתְפַּנְּסִים לְשָׁנֵי עֲמוּדִים, וְאוֹתָן בְּרִיתוֹת (שְׁתִּים) קוֹרָאִים לְהֵן יְכִי"ן וּבּוֹע"ז, וְיָפָה. וּמִשׁוּם יוֹצְאִים כָּל אוֹתָם נְחָלִים, וּמִשְׁרִים אוֹתָם בְּדַרְגָּה אַחַת שֶׁנִּקְרָאת צְדִיק, שְׁכָתוֹב (משלי י) וְצְדִיק יִסּוֹד עוֹלָם. וְכֹלֵם הוֹלְכִים וּמִתְפַּנְּסִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא יָם, וְהוּא יָם הַחֲכָמָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הֹלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'.

ואם תאמר שהרי מגיעים למקום הזה ולא שבים – כתוב אחר כך, אל מקום שהנחלים הלכים שם הם שבים ללכת, משום שאותו נהר לא פוסק לעולמים. הם שבים, לאיזה מקום הם שבים? לאותם שני עמודים, ניצח והוד. ללכת, בצדיק הזה, למצא ברכות ושמחה. וזהו הסוד ששנינו, (תהלים קד) לוייתן זה יצרת לשחק בו, זה צדיק.

בָּרָם אליך ישברון לתת אכלם בעתו. מי זו עתו? (זו עתו של צדיק) זו הגבירה, שנקראת עתו של צדיק, ומשום כך כלם מחכים לעתו הזו. כל אלו שנזונים למטה, ממקום זה נזונים, וסוד זה בארנו, (שם קמה) עיני כל אליך ישברו וגו', כמו שבארנו.

בא ראה, בשעה שהכל הזה מבשם את עתו ומתחבר עמו, אז כל העולמות בשמחה וכל העולמות בברכות, אז נמצא שלום בעליונים ובתחתונים, וכשגורמים רשעי העולם ששם לא נמצאות ברכות של אותם הנחלים, והעת הזו יונקת מצד האחר, אזי מתעוררים דינים בעולם ולא נמצא שלום. וכשרוצים בני העולם להתברך, לא יכולים, אלא רק על ידי הכהן, כדי שיעורר את הכתר שלו ותתברך הגבירה, וימצאו ברכות בכל העולמות.

שנינו, באותה שעה בקש משה מלפני הקדוש ברוך הוא דבר זה. אמר לו, אם בני העולם ישובו לפניך, על ידי מי מתברכים? אמר לו הקדוש ברוך הוא, ולי אתה אומר! דבר אל אהרן אחיך, שהרי בידו מסורות הברכות למעלה ולמטה.

ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'. אמר רבי אבא, יש זמנים לפני הקדוש ברוך הוא שנמצאים רצונות ונמצאות ברכות ולבקש בקשות, ולפעמים שאין נמצאים רצונות, ואין מזדמנות ברכות, ודינים הקשים מתעוררים בעולם. ולפעמים שהדין תלוי. בא ראה, יש בשנה זמנים שנמצא רצון, ויש זמנים בשנה שהדין נמצא ותלוי. יש זמנים בחדשים שהרצון נמצא בהם, ויש זמנים בחדשים שנמצאים דינים, ותלויים על הכל.

יש זמנים בשבועות שרצונות נמצאים, ויש זמנים בשבועות שדינים נמצאים בעולם. ויש זמנים בימים שנמצא רצון בעולם והעולם מתבשם. ויש זמנים בימים שהדינים תלויים ונמצאים, ואפלו בשעות, ועל זה כתוב (קהלת א) ועת לכל חפץ וגו'. וכתוב (תהלים סו)

וְאֲנִי תַפְלְתִּי לָךְ וְגו'. וְכָתוּב (ישעיה נח) דְרָשׁוּ ה' בְּהַמְצָאוֹ. וְכָתוּב (תהלים י) לְמָה ה' תַעֲמִד בְּרַחֲוֹק תַעֲלִים לְעֵתוֹת בְּצָרָה. וְכָתוּב (ירמיה לא) מְרַחֵק ה' נְרָאָה לִי. וְלִפְעָמִים שֶׁהוּא קָרוֹב, שְׁכָתוּב (תהלים קמה) קָרוֹב ה' לְכָל קְרָאִיו. מִשׁוּם כֶּךָ, וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו'.

רבי שמעון אָמַר, הָרִי בְּאֲרָנוּ הַדְּבָר בְּעֵתוֹ, וְכֵן הוּא וְדָאִי, וְכָאֵן הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְהִזְהִיר אֶת אֶהְרֵן שְׁלֵא יִטְעָה בְּאוֹתוֹ חֲטָא שְׁטַעוּ בְּנֵיו, שֶׁהָרִי הָעֵת הַזֹּו יְדוּעָה, כְּדִי שְׁלֵא יִטְעָה לְחַבֵּר עֵת אַחֲרַת לְמַלְךְ. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. כְּלוּמַר, אָף עַל גַּב שִׁירָאָה זְמַן שְׁנַמְסֵר לִיד אַחַר לְהִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם וַיִּמְסֵר בְּיָדוֹ לְיַחַד בּוֹ לְקָרְבוֹ לְקֹדֶשׁ, שֶׁהָרִי אֲנִי וְשָׁמִי אַחַד הוּא. וּמִשׁוּם כֶּךָ, (לְקָרְבֵי אוֹתוֹ לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי הָעֵת הַזֹּו יְדוּעָה. מִשׁוּם כֶּךָ) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְאִם רוּצָה לְדַעַת בְּמָה יִכְנָס – בְּזֹאת. בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ. שֶׁהַזֹּאת הַזֹּו הִיא עֵת שְׁאַחֲזֶה בְּשָׁמִי, בִּי הַזֹּו שֶׁרְשׁוּמָה בְּשָׁמִי יִכְנָס אֶל הַקֹּדֶשׁ, (אָבֵל) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת.

שְׁנֵינֵינוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (קהלת ג) אֶת הַכֹּל עֲשֵׂה יָפֵה בְּעֵתוֹ. דְּבָר זֶה בְּאֲרוֹ הַמְּנוּרָה (בְּשֵׁם) הַקֹּדֶשׁ, וְכֵן הוּא שְׁנֵינֵינוּ, אֶת הַכֹּל עֲשֵׂה יָפֵה בְּעֵתוֹ, זֶה עֲשֵׂה יָפֵה בְּעֵתוֹ, וְכֵן הוּא וְדָאִי. אֶת הַכֹּל וְדָאִי. עֲשֵׂה יָפֵה בְּעֵתוֹ, זֶה עִם זֶה, שְׁלֵא יִתְעַרְבוּ אַחֲרֵים בֵּינֵיהֶם. בְּעֵתוֹ מִמֶּשׁ, וְלֹא בְּאַחַר. מִשׁוּם כֶּךָ אֲזַהְרָה לְאַהֲרֹן, וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. אָבֵל בְּמָה יִכְנָס? בְּזֹאת, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ, שְׁכָתוּב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

רבי אלעזר הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנַי אָבִיו. אָמַר לוֹ, כְּתוּב בְּעֵדַת קִרְחַ, וַיֵּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקֶּהֱל. מַה זֶה וַיֵּאבְדוּ? אֵלָּא כְּמוֹ שְׁכָתוּב, (במדבר טז) וְהֵאבְדֹתִי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת מִקֶּרֶב עַמִּיהָ. (כְּתוּב בְּכַנֵּי אֶהְרֵן, (שם י) וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ. וְכָתוּב בְּעֵדַת קִרְחַ, וְאִשׁ יִצְאָה מֵאֵת ה' וַתֹּאכַל אֶת הַחֲמֻשִּׁים וּמֵאֲתִים אִישׁ. הִיעֲלָה בְּדַעְתָּךְ שֶׁשְׁקוּלִים אֵלֶּה כְּאֵלֶּה!?) אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שׁוֹנִים בְּנֵי אֶהְרֵן, שְׁלֵא כְּתוּב בְּהֶם אֲבִדָה כְּאוֹתָם שֶׁל עֵדַת קִרְחַ שְׁכָתוּב בְּהֶם, וַיֵּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקֶּהֱל, וְכָתוּב (במדבר יז) הֵן גִּוְעָנוּ אֲבִדְנוּ כְּלָנוּ אֲבִדְנוּ. לְהַכְלִיל אֶת אוֹתָם שֶׁהִקְרִיבוּ קִטְרֵת בְּשָׁמִים, מֵאֲתִים וְחֲמֻשִּׁים שְׁאָבְדוּ וְדָאִי, וְאֵלֶּה (נָדָב וַאֲבִיהוּא) לֹא אֲבִדוּ.

אָמַר לוֹ, כְּתוּב וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ. וְכָתוּב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ. כִּיֵּן שְׁאָמַר וְאֵל יָבֵא בְּכָל עֵת, לְמָה לֹא כְּתוּב בְּאִיזָה זְמַן יִכְנָס? אָמַר לוֹ (רַבִּי) אֶלְעֶזֶר, הָרִי נֹאמַר, וְדָבָר אַחַד הוּא,

וזמן אחד הוא שידעו הכהנים. אבל על מה שחטאו בניו רצה להזהיר כאן, והרי זה נתבאר. אמר לו, ואני כף סברתי, וכדי לישב את הדבר רציתי.

אמר לו, אלעזר בני, בא ראה, כל הקרבנות וכל העולות נחת הם לקדוש ברוך הוא, אבל לא היתה נחת כמו הקטרת הזו, שהקטרת היא מעלה מהכל, ומשום כך היו מכניסים אותה לפני ולפנים בלחש, והרי זה נתבאר. ומשום כך לא נענשו כל בני האדם בשאר הקרבנות והעולות כמו בקטרת, שכל העבודה של הקדוש ברוך הוא כאן נקשרת ונקטרת יותר מהכל, ולכן נקראת קטרת. והרי נאמר, (משלי כז) שמן וקטרת ישמח לב.

פתח רבי שמעון ודרש, (שיר א) לריח שמניך טובים וגו'. בפסוק הזה הסתכלתי, וכך הוא: לריח, מה זה לריח? ריח הקטרת שהוא דק ומעלה ופנימי מהכל, וכשעולה אותו הריח להתקשר באותו שמן משחה של הנחלים הנובעים, מתעוררים זה עם זה ונקשרים כאחד. ואז הם שמנים טובים להאיר, כמו שנאמר לריח שמניך טובים.

ואז מורק שמן מדרגה לדרגה באותן הדרגות שנקראות השם הקדוש. זהו שכתוב שמן תורק שמך על פן עלמות אהבוך. מה זה עלמות? כמו שבארנו עלמות, עלמות ממש. דבר אחר על פן עלמות אהבוך – כמו שנאמר (תהלים מו) על עלמות שיר, והכל אחד.

ובספרו של רב המנונא סבא כתוב, מה זה עלמות? כמו שנאמר (משלי לא) ותתן טרף לביתה וחק לנערתי. נערתי אלו העלמות. אהבוך, לברך את שמך ולזמר לפניך, ומשם יוצאות ברכות בכל התחתונים, ומתברכים עליונים ותחתונים.

דבר אחר על פן עלמות אהבוך – יפה הוא מי שאמר, על מות אהבוך. שהרי בדבר הזה בעלי הדינים מתבשמים, ובשביל שהקטרת הזו נקשרת בשמן שלמעלה יותר, נחשבת לפני הקדוש ברוך הוא מכל הקרבנות והעולות. אמרה כנסת ישראל: אני כקטרת ואתה כשמן, משכני אחריו נרוצה וגו'. נרוצה, כמו שנאמר על פן עלמות אהבוך, אני וכל האוכלוסים, שהרי כלם אחוזים בי, ולכן משכני, שהרי בי הם תלויים.

הביאני המלך חדריו. אם יכניס אותי לחדריו, נגילה ונשמחה בך, אני וכל האוכלוסים. שנינו, כל האוכלוסים בשעה שפנסת

ישראל שמחה ומתברכת, כלם שמחים, ואז הדין לא שרוי בעולם.
ועל זה כתוב (תהלים צו) ישמחו השמים ותגל הארץ.

כי בענן אראה על הכפרת. אמר רבי יהודה, אשריהם הצדיקים
שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם. ושנינו, מלך בשר ודם, אם
אדם רוכב על סוסו, הוא בן מות, והקדוש ברוך הוא הרכיב את
אליהו על שלו, שכתוב (מלכים ב-ב) ויעל אליהו בסערה השמים וגו'.
כאן מה כתוב? ולא ימות כי בענן אראה על הכפרת. והקדוש ברוך
הוא הכניסו למשה בו, זהו שכתוב (שמות כד) ויבא משה בתוך הענן,
בתוך הענן ממש, כי בענן אראה על הכפרת. זהו שכתוב, (ישעיה ד)
וברא ה' על כל מכוון הר ציון ועל מקראת ענן יומם ועשן. וכתוב,
(שמות מ) כי ענן ה' על המשכן יומם.

ולמדנו, מה שכתוב (שם לה) וירד ה' בענן. בענן אראה על הכפרת.
למדנו, מקום שהיו שורים הכרובים הללו, כמו שבארנו,
שהכרובים על אות היו יושבים. ולמדנו, שלש פעמים ביום התרחש
גם בכנפיהם. בשעה שהתגלתה עליהם קדשת המלך, הם מעצמם היו
מעלים כנפיהם ופורשים אותם ומכסים על הכפרת. אחר כך סוגרים
כנפיהם ונאחזים בכנפיהם (ונאחזים בגופם), כמו שנאמר (שם כה) והיו
הכרובים פרשי כנפים למעלה. פרשי ולא פרושי. סככים ולא סכוכים.
זה באות (בזאת) היו עומדים ושמחים עם השכינה.

אמר רבי אבא, מה רצה כאן, כי בענן אראה על הכפרת, וכתוב
בזאת יבא אהרן, והרי הכהן אינו רואה את השכינה בשעה
שנכנס? אלא ענן היה יורד, וכשהיה יורד, מגיע על הכפרת הזו
ומתעוררים כנפי הכרובים, ומקישים בהם ואומרים שירה.

ואיזו שירה אומרים? (תהלים צו) כי גדול ה' ומהלל מאד נורא הוא על
כל אלהים. זה כשמעלים את כנפיהם. ובשעה שפורשים
אותן, אומרים, כי כל אלהי העמים אלילים וה' שמים עשה.
כשמכסים על הכפרת, אומרים, לפני ה' כי בא לשפט הארץ ישפט
תבל בצדק, ועמים במישרים.

וקולותיהם היה שומע הכהן במקדש, אז שם קטרת במקומה,
ומתכונן במה שמתכונן, כדי שיתברך הכל (וקולותיהם).
וכנפי הכרובים עולים ויורדים, ושרים שירים, מכסים לכפרת

ומעלים להם. זהו שפתוב סככים. סככים דוקא. ומנין לנו שקולותיהם נשמעים? כמו שנאמר (יחזקאל א) ואשמע את קול וגו'.

אמר רבי יוסי, ועמים במישרים. מהו במישרים? כמו שנאמר מישרים אהבוך – להכליל שני כרובים, זכר ונקבה, מישרים ודאי. ועל זה, ועמים במישרים. וכתוב, (במדבר ז) וישמע את הקול מדבר אליו (וגו') מבין שני הכרובים וידבר אליו. רבי יצחק אמר, מכאן למדנו, שבכל מקום שלא נמצא זכר ונקבה, אינו כדאי לראות פני שכניה. זהו שפתוב (תהלים קמ) ישבו ישרים את פניך, ושנינו, כתוב (דברים לב) צדיק וישר הוא, זכר ונקבה, אף כאן כרובים זכר ונקבה. ועליהם כתוב, (תהלים צט) אתה כוננת מישרים. ועמים במישרים. ומשום כך, (שמות כה) ופניהם איש אל אחיו, והרי בארנו.

שנינו שאמר רבי יוסי, פעם אחת היה צריך העולם למטר, באו לפני (הלכו אצל) רבי שמעון רבי ייסא ורבי חזקיה ושאר החברים. מצאוהו שהיה הולך לראות את רבי פנחס בן יאיר, הוא ורבי אלעזר בנו. כיון שראה אותם, פתח ואמר, (תהלים קלג) שיר המעלות הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. מה זה שבת אחים גם יחד?

כמו שנאמר ופניהם איש אל אחיו. בשעה שהיו אחד עם אחד, משגיחים פנים בפנים, כתוב מה טוב ומה נעים. וכשהזכר מחזיר פניו מן הנקבה – אוי לעולם, שאז כתוב, (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. בלא משפט ודאי. וכתוב (תהלים פט) צדק ומשפט מכון כסאך, שלא הולכים זה בלי זה. וכשמשפט מתרחק מצדק – אוי לעולם. (אז כתוב (משלי יג) ויש נספה בלא משפט).

ועכשו ראיתי שאתם באתם על שהזכר לא שורה עם הנקבה. אמר, אם לשם זה באתם אלי – שבו, שהרי היום הסתכלתי, שיחזר הכל פנים בפנים לשרות. ואם לתורה באתם – שבו לפני. אמרו לו, לכל באנו לפני מורנו, ישתמט אחד מאתנו לבשר לאחינו שאר החברים, ואנו נשב לפני מורנו.

עד שהיו הולכים, פתח ואמר, (שיר א) שחורה אני ונאווה בנות ירושלים וגו'. אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: שחורה אני בגלות, ונאווה אני במצוות התורה. שאף על פי שישאל בגלות, אין עוזבים אותם. כאהלי קדר, שאותם בני קטורה (הרים)

שֶׁמְקַדְמִים פְּנִיָּהם תָּמִיד, וְעַם כָּל זֶה – פִּרְיעוֹת שְׁלֵמָה, כְּאוֹתוֹ מֵרָאה
הַשָּׁמַיִם לְטָהָר, שְׁכָתוֹב (תהלים קד) נוֹטָה שָׁמַיִם כִּירִיעָה.

א תֵּרָאֲנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ. מָה הַטַּעַם (אֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ מִשׁוֹם שְׁזַפְתָּנִי) אֵל
תֵּרָאֲנִי? מִשׁוֹם שְׂאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ. שְׁזַפְתָּנִי הַשֶּׁמֶשׁ, שְׁלֹא
הִסְתַּכַּל עָלַי הַשֶּׁמֶשׁ לְהַאִיר לִי כְּרֹאוֹי. וּמָה יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים? בְּנֵי
אֲמִי נִחְרוּ בִי. מִי הֵם אוֹתָם בְּנֵי אֲמִי? אֵלּוּ הַמְּמַנִּים הַגְּדוֹלִים
הַמְּגַנִּים עַל שְׂאֵר הָעַמִּים.

דְּבַר אַחַר, בְּנֵי אֲמִי מִמֶּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איכה ב) הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ
וְגו'. וּכְשֶׁהַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ, שְׁמַנִּי נִטְרָה אֶת הַכְּרָמִים. מָה
הַטַּעַם? שְׁכַרְמֵי שְׁלִי לֹא נִטְרָתִי. וְשִׁנִּינוּ, בְּנֵי אֲמִי וְדַאי הִסְכִּימוּ עָלַי,
כְּלוּמַר, כְּשֶׁסָּרָה אֶרֶץ מִשָּׁמַיִם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שְׁכָתוֹב (שמות ב) וַתִּתְצַב
אֶחָתוֹ מֵרַחֵק.

וְכֹאֵן נֶאֱמַר וְדַאי, הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יָחַד. וּבָהֶם
בְּאַרְנוֹ (וְכֹאֵן בְּאַרְנוֹ), גַּם יָחַד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כו) וְאָף גַּם זֹאת
בַּהֲיוֹתָם, שְׁבַת אַחִים בְּכֻלָּל, כִּיּוֹן שְׁכָתוֹב גַּם, לְהַכְלִיל כָּל אוֹתָם
שְׁלֵמַעְלָה, שְׁכָל הַשְּׁלִטוֹן נִמְצָא בְּאוֹתוֹ מְקוֹם.

דְּבַר אַחַר הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים וְגו' – אֵלּוּ אוֹתָם הַחֲבֵרִים בְּשִׁעָה
שֶׁהֵם יוֹשְׁבֵים כְּאֶחָד וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה, בַּהֲתַחֲלָה הֵם נִרְאִים
אֲנָשִׁים עוֹרְכֵי קָרֵב שְׂרוּצִים לְהַרְגֵּז זֶה אֶת זֶה. אַחַר כֵּךְ חוֹזְרִים לְאַהֲבָה
וְאַחֲוָה. מָה אוֹמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׁבַת
אַחִים גַּם יָחַד. גַּם – לְהַכְלִיל עִמָּהֶם שְׁכִינָה. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מִקְשִׁיב לְדַבְרֵיהֶם, וַיֵּשׁ לוֹ נַחַת וְשִׂמְחָה בָּהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
(מלאכי ג) אֲזַ נְדַבְרוּ יְרֵאֵי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשַׁב ה' וַיִּשְׁמַע וַיִּכְתַּב סֵפֶר
זְכוֹרָן לְפָנָיו וְגו'.

וְאַתֶּם הַחֲבֵרִים שֶׁל כָּאֵן, כְּמוֹ שֶׁהֵייתֶם בְּחִבּוּבוֹת וְאַהֲבָה מְקֻדָּם לְכֹן,
כֵּךְ גַּם מְכַאֵן וְהִלָּאָה לֹא תִפְרָדוּ זֶה מִזֶּה, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא יִשְׂמַח עִמָּכֶם, יִקְרָא עֲלֵיכֶם שְׁלוֹם, וַיִּמְצָא בְּגִלְלָתְכֶם שְׁלוֹם בְּעוֹלָם.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב, (תהלים קכב) לְמַעַן אַחֵי וְרַעֲי אֲדַבְרָה נָא שְׁלוֹם בְּךָ.

הֲלֵכוּ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הִגִּיעוּ לְבֵית רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֶאֱרִי. יֵצֵא רַבִּי
פִּנְחָס וּנְשָׁקוּ. אָמַר, זְכִיתִי לְנִשֵּׁק אֶת הַשְּׁכִינָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקִי.
תִּקַּן לָהֶם מִצְעֵי מִטּוֹת בְּקִשְׁרֵי קְלִיעָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַתּוֹרָה לֹא
צְרִיכָה כֵּךְ. הָעֵבִיר אוֹתָם, וַיֵּשְׁבוּ. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, טָרַם שֶׁנֶּאֱכַל נִשְׁמַע

מבעל התורה דבר, שהרי רבי שמעון, כל דבריו הם בנגלה, הוא איש שלא פוחד ממעלה וממטה לומר אותם. לא פוחד ממעלה, שהרי הקדוש ברוך הוא הסכים על ידו. ולא פוחד ממטה, כמו אריה שלא פוחד מבני הצאן. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, עמד במקומך ואמר דבר חדש אל רבי פנחס ושאר החברים.

ק רבי אלעזר, פתח ואמר, וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן וגו'. בפסוק הזה יש להסתכל, שנראה שהוא מיתר, שהרי כתוב אחרי, ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך. מכאן ראשית הפרשה, הפסוק הזה שלמעלה מה הוא, שכתוב וידבר ה' אל משה? מה הוא שאמר לו, ואחר כך ויאמר ה' אל משה?

א בשעה שהקדוש ברוך הוא נתן קטרת בשמים לאהרן, רצה שלא ישתמש בו בחייו אדם אחר. מה הטעם? משום שאהרן מרבה שלום בעולם. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אתה רוצה להרבות שלום בעולם - על ידך ירבה שלום למעלה, הרי קטרת הבשמים תהיה מסורה בידיך מכאן והלאה, ובחייה לא ישתמש בה אדם אחר. נדב ואביהוא הקדימו בחיי אביהם להקריב מה שלא נמסר להם, ודבר זה גרם להם שטעו בו.

ו שנינו, משה היה מהרהר מה גרם להם את הטעות הזו, והיה עצוב. מה כתוב? וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן. ומה אמר לו? בקרבתם לפני ה' וימתו. בהקריבם לא כתוב, אלא בקרבתם. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: זה גרם להם - שדחקו את השעה בחיי אביהם וטעו בה, והיגו מה שכתוב אשר לא צוה אותם. אותם לא צוה, אבל לאהרן צוה. ומה שני בני אהרן, על שדחקו את השעה בחיי אביהם גרמו לעצמם כל כך - אני כלפי אבא ורבי פנחס ושאר החברים על אחת כמה וכמה. בא רבי פנחס, נשקו וברכו.

אינו מוצא מי שילמדהו - יקרא בה מעצמו
וגם כן למדנו שמי שאוהב חכמת האמת ואינו מוצא מי שילמדהו יקרא בה מעצמו אף על פי שהוא שוגה בה, כי מכל מלה ומלה נעשין אילנין וברבין. (אור החמה בהקדמה)